

**อิทธิพลของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชน  
ในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร**  
**Influence of Political Party Affecting People's Voting Decision  
In General Election in Bangkok**

พระเมธาวินัยรส (สุเทพ ปสิวิโก)<sup>1</sup> จ्ञานงค์ อติวัฒนสิทธิ<sup>2</sup> สุรพล สุยะพรหม<sup>3</sup>  
Phrmedhavinaiyaros (Suthep Pasiviko), Chamnong Adiwatanasit,  
Suraphon Suyaphom

**บทคัดย่อ (Abstract)**

การวิจัยมีวัตถุประสงค์ คือ 1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร 2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร 3. เพื่อนำเสนอการพัฒนาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหวัตถุธรรม ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 27 รูปหรือคน และการสนทนากลุ่มเฉพาะผู้เชี่ยวชาญ 9 รูปหรือคน การวิเคราะห์ข้อมูลแบบพรรณนา

**ผลการวิจัยพบว่า** 1. สภาพทั่วไปของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร คือ นโยบายและผลงานดี ผู้นำพรรคภาพลักษณ์ดี พรรคใหญ่มีชื่อเสียง และประชาชนชื่นชอบ 2. องค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร คือ การมีนโยบายและผลงานดี การมีหัวหน้าพรรคภาพลักษณ์ดี การเป็นพรรคมีขนาดใหญ่และชื่อเสียงดี และการเป็น

---

**Received:** 2021-08-21 **Revised:** 2021-08-28 **Accepted:** 2021-08-30

<sup>1</sup> หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Doctor of Philosophy Program, Department of Political Science, Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. E-mail: psbud@hotmail.com

<sup>2</sup> สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Department of Political Science, Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. E-mail: chamnong@ gmail.com

<sup>3</sup> สาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย Department of Political Science, Faculty of Social Science, Mahachulalongkornrajavidyalaya University. E-mail: Surapol.suy @mcu.ac.th

พรรคที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ และ 3. การพัฒนาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหวัตถุธรรมทำให้ได้อิทธิพลพรรคการเมืองที่ประกอบด้วยธรรม คือ พรรคมีนโยบายตอบสนองความต้องการคนส่วนมาก พรรคมีผู้นำและสมาชิกเจรจามีสัจจะ พรรคมีชื่อเสียงสุจริตที่ประชาชนเห็นและรับรู้ได้ และพรรคเข้าถึงประชาชนและประชาชนก็เข้าถึงได้ง่าย

**คำสำคัญ (Keywords):** อิทธิพลของพรรคการเมือง; การตัดสินใจ; การเลือกตั้งทั่วไป

## Abstract

The objectives of this research were: 1. to study the general conditions of influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok; 2. to study the components of influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok; and 3. to present the development of components of influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok by integrating with Sangaha Vatthu Dhamma (principles of service). Qualitative research methodology was used by in-depth interviews with 27 key informants and a focus group discussion of nine specialists. Data analysis was explanatory and descriptive.

### The results of research were showed:

1. General conditions of influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok were: the nature of a political party with good policies and results; a good-image party leader; a large and well-known party; and the party favored by those eligible to vote.

2. Components of political party influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok were making the political party influential: a political party with good policies and results; a good-image party leader a large and well-known political party; and a political party favored by those eligible to vote.

3. The development of components of influence of political party affecting people's voting decision in general election in Bangkok was an integration with Sangaha Vatthu Dhamma (principles of service), resulting in the political party influences with morality : the party had a policy satisfying the needs of most people;

its party leader and people were negotiating with credibility; the party had a reputation for honesty that people could see and perceive; and the party was reaching people, and the people could access it.

**Keywords:** Influence of Political Party; Decision; General Election

## บทนำ (Introduction)

ประเทศไทยหลังจากเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี พ.ศ. 2475 แล้ว ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารประเทศมากขึ้นตามลำดับโดยมีการรวมตัวกันของกลุ่มคนที่มีความเห็นทางการเมืองในทิศทางเดียวกันจัดตั้งพรรคการเมืองเพื่อทำงานทางการเมืองโดยมีเป้าหมาย คือ การเป็นรัฐบาลบริหารปกครองประเทศตามอุดมการณ์และแนวทางที่เห็นว่าดีและชอบธรรม เมื่อจัดตั้งพรรคการเมืองขึ้นแล้วก็ต้องแสดงบทบาท คือ การเสนอตัวผ่านระบบการเลือกตั้งเข้าไปทำงานด้านการบริหารประเทศด้วยการส่งนักการเมืองที่เป็นสมาชิกพรรคการเมืองตนเข้ารับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ทั้งนี้เพื่อหวังเป็นรัฐบาลหรืออย่างน้อยก็ได้เป็นพรรคร่วมรัฐบาล

ด้วยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า พรรคการเมือง การเลือกตั้ง และประชาชน จึงเป็นองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ นั่นหมายความว่า พรรคการเมืองต้องอาศัยการเลือกตั้งเป็นช่องทางที่นำพาตนเข้าสู่อำนาจทางการเมืองบริหารประเทศและประชาชนต้องอาศัยกระบวนการเลือกตั้งเป็นช่องทางเลือกผู้แทนของตนเข้าสู่สภาผู้แทนราษฎร หากพรรคการเมืองต้องการเสียงสนับสนุนจากประชาชนผู้มีสิทธิในการเลือกตั้ง พรรคการเมืองก็ต้องสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างพรรคการเมืองกับประชาชนเพื่อให้ประชาชนสนับสนุนพรรคและสมาชิกพรรคที่ส่งลงรับการเลือกตั้ง ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนเลือกพรรคของตนเป็นรัฐบาล (พรรคดี ผ่องแผ้ว, 2558: 110) พรรคการเมืองต้องใช้กลยุทธ์เพื่อทำให้ประชาชนเกิดทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับพรรคการเมืองตน พรรคการเมืองจึงจำเป็นต้องบอกแก่ประชาชนเกี่ยวกับเรื่องอุดมการณ์ แนวความคิด และนโยบายของพรรคเพื่อทำให้พรรคได้รับความสนใจและนำไปสู่การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้เพื่อจักได้เข้ามาทำงานการเมืองตามที่มุ่งหมายไว้

การสร้างความสำเร็จที่ดีมีความสำคัญที่จะส่งผลให้สมาชิกของพรรคได้รับเลือกตั้งที่มีจำนวนมากพอจนกระทั่งสามารถจัดตั้งรัฐบาลได้หรือเป็นแกนนำในการจัดตั้งรัฐบาลได้ พรรคการเมืองจึงจำเป็นต้องดำเนินการทุกอย่างโดยรอบคอบเพื่อให้พรรคและสมาชิกพรรคของตนอยู่ในใจของประชาชนให้ได้ จึงจักทำให้ความมุ่งหวังของพรรคประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม (เสรี วงษ์มณฑา, 2550: 80)

ด้วยสาเหตุดังที่กล่าวมานี้จึงทำให้พรรคการเมืองยุคปัจจุบันมีการนำวิธีการตลาดเข้ามาใช้กับการเมืองด้วยเพื่อทำให้พรรคการเมืองของตนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน คือ หวังที่จะให้ประชาชนคล้อยตามข้อเสนอของตนแล้วสนับสนุนให้ผู้สมัครรับเลือกตั้งในนามพรรคของตนได้รับคะแนนเสียงสูงสุดหรือได้รับชัยชนะในการเลือกตั้งซึ่งจะส่งผลให้พรรคการเมืองของตนเป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างกว้างขวางจากประชาชน นอกจากนี้แล้วพรรคการเมืองยังใช้การหยั่งเสียงสำรวจความต้องการของประชาชน (Polling) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มา จัดทำนโยบายสนองความต้องการของประชาชนอย่างตรงประเด็นอันเป็นการสร้างอิทธิพลของพรรคการเมืองต่อประชาชน

แต่มีปัญหาที่จกต้องระมัดระวังซึ่งมักจะเกิดขึ้นหลังการสร้างความนิยมหรืออิทธิพลให้พรรคการเมืองของตนโดยปราศจากความรับผิดชอบก็คือความผิดหวังและความเบื่อหน่ายการเมืองที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน (ฐปนรรต พรหมอินทร์, 2545: 75) ดังนั้น สิ่งที่น่าจะดีที่สุดแก่ทุกฝ่ายก็คือการที่พรรคการเมืองสร้างอิทธิพลของพรรคการเมืองต่อประชาชนด้วยการพูดจริงและทำจริงในสิ่งที่โฆษณาหาเสียงไว้กับประชาชน ไม่ควรสร้างอิทธิพลให้แก่พรรคการเมืองของตนด้วยการหลอกลวงประชาชนอีกต่อไป โดยควรทำการศึกษา วิจัย และสำรวจให้พบว่า มีวิธีการใดบ้างที่จกทำให้พรรคของตนเข้าไปนั่งอยู่ในหัวใจของประชาชนเมื่อพบแล้วให้รับดำเนินการตามวิธีนั้นทันที

### วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อนำเสนอการพัฒนารูปแบบองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหวัตถุธรรม

### วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

#### รูปแบบของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “อิทธิพลของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เป็นแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Documentary Survey Research) กับอิทธิพลของพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และสนทนากลุ่มเฉพาะของผู้เชี่ยวชาญ (Focus Group Discussion)

## กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

### 1. กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก ดังนี้ 1) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านพระพุทธศาสนา จำนวน 2 รูป 2) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารจัดการพรรคการเมือง จำนวน 3 คน 3) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านการลงสมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 3 คน 4) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านทีมการเมืองพรรคพลังประชารัฐ จำนวน 4 คน 5) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านทีมการเมืองพรรคเพื่อไทย จำนวน 4 คน 6) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านทีมการเมืองพรรคอนาคตใหม่ จำนวน 4 คน 7) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาการทางรัฐศาสตร์ จำนวน 2 คน 8) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร จำนวน 1 คน 9) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านสมาชิกสภาเขตจตุจักร จำนวน 2 คน และ 10) กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านผู้นำชุมชนในพื้นที่เขตเลือกตั้งที่ 9 จำนวน 2 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 27 รูปหรือคน

### 2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

การวิจัยครั้งนี้ใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ ที่เป็นผู้มีความเกี่ยวข้องกับการวิจัยเพื่อให้ข้อมูลสำคัญสำหรับการสนทนากลุ่มเฉพาะโดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มเฉพาะผ่านระบบออนไลน์ทางโปรแกรมซูม (ZOOM) เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน พ.ศ. 2564 เวลา 09.00 น. เป็นต้นไป จำนวนทั้งสิ้น 9 รูปหรือคน

## เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง และแบบสนทนากลุ่มเฉพาะ ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ (Silverman. D., 2000: 90) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

## การวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย

### 1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึกเป็นการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาแล้ว มาจัดเก็บให้เป็นระบบ ระเบียบ ให้ความหมายกับข้อมูล จัดหมวดหมู่ความหมายข้อมูล วิเคราะห์และสรุปรวบรวมความหมายข้อมูล ทั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้ “การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation)” (Denzin, Norman k., and Yvonne S. Lincoln, 2000: 391) คือ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่แตกต่างกันเพื่อเลือกเก็บรวบรวมข้อมูลที่เป็นเรื่องเดียวกันไว้ ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ผลการวิจัย และนำข้อมูลทั้งหมดมาพิจารณาแม้จะมาจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกันทั้งเวลา สถานที่ และบุคคลก็ตาม เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำไปวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ครบถ้วนแล้ว และนำคำตอบที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key

Informants) จำนวน 27 รูปหรือคน มาสรุปประเด็นตามข้อคำถามเพื่อให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ และขอบเขตด้านเนื้อหาของการวิจัย

## 2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มเฉพาะ (Focus Group Discussion)

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเฉพาะ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นขององค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยโดยตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสม และความเป็นไปได้ในการปฏิบัติ

2. รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มเฉพาะเพื่อนำคำตอบที่ได้มาสรุปเป็นการยืนยัน หรือปรับแก้องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัยเกี่ยวกับอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร

## ผลการวิจัย (Research Results)

จากการศึกษาเรื่อง “อิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร” ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

- **สภาพทั่วไปอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร** สภาพทั่วไปอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร มีดังต่อไปนี้ 1. **การมีนโยบายและผลงานดี** นโยบายที่ดีคือถูกใจประชาชนและผลงานในอดีตที่ดีคือเป็นประโยชน์แก่ประชาชนของพรรคการเมือง ประชาชนย่อมสนใจนำมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้ ดังนั้น พรรคการเมืองจึงจำเป็นต้องกลั่นกรองนโยบายที่ดีและสั่งสมผลงานที่ดีที่เป็นประโยชน์และตอบสนองความต้องการของประชาชนให้ได้ 2. **การมีภาพลักษณ์ที่ดีของหัวหน้าพรรคการเมือง** ประชาชนส่วนหนึ่งมีความคิดว่า ภาพลักษณ์ที่ดีของหัวหน้าพรรคการเมืองสะท้อนให้เห็นถึงสถานะของพรรคการเมืองว่ามีการบริหารจัดการดีหรือไม่ดีอย่างไรได้ ดังนั้น จึงมีการนำภาพลักษณ์ของหัวหน้าพรรคการเมืองมาพิจารณาประกอบการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วย 3. **การมีขนาดใหญ่และชื่อเสียงดีของพรรคการเมือง** ประชาชนที่มีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการเมือง ในประเด็นการจัดตั้งรัฐบาลที่ต้องดำเนินการโดยพรรคที่มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ได้รับการเลือกตั้งมาจำนวนมากที่สุด จะจับตามดูและให้ความคาดหวังแก่พรรคการเมืองที่มีขนาดใหญ่ เพราะหัวหน้าพรรคขนาดใหญ่มีโอกาสขึ้นสู่ตำแหน่งสูงของการบริหารประเทศคือเป็นผู้นำรัฐบาลได้ ยิ่งเป็นพรรคที่มีชื่อเสียงด้านดีด้วยยิ่งน่าสนใจ และ 4. **การมีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งขึ้นขอบ** ดัชนีสำหรับวัดความนิยมทางการเมืองประการหนึ่ง คือ การมีแฟนคลับขึ้นขอบและมอบคะแนนเสียงของตนให้ โดยไม่สนใจว่านักการเมืองที่ตนขึ้นขอบนั้นจะสังกัดอยู่พรรคการเมืองใด และในวันเลือกตั้งก็จะแปรสภาพความขึ้นขอบเป็นคะแนนเสียง เรื่องนี้จัดเป็นอิทธิพลทางการเมืองแม้จะดูเป็นการตอบสนองความต้องการตนเองของประชาชนแต่มีผลทางการเมืองที่สามารถพลิกผันสถานการณ์ทางการเมืองได้อย่างเหลือเชื่อ

**- องค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร**

องค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร มีดังต่อไปนี้ 1. **เป็นพรรคการเมืองที่มีนโยบายและผลงานดี** การเป็นพรรคการเมืองที่มีมาตรฐานสูงมีองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่สำคัญ คือ การมีนโยบายและผลงานดีเป็นที่เชื่อถือและเชื่อมั่นของประชาชน องค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองข้อนี้ย่อมเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนผู้มีความพึงพอใจตัดสินใจมอบคะแนนอันเป็นสิทธิ์ของตนให้ตามแรงผลักดันของอิทธิพลพรรคการเมืองนี้ 2. **เป็นพรรคการเมืองที่หัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ดี** ภาพลักษณ์ดีหมายถึงการมีประวัติและภาพของความเป็นบุคคลซื่อสัตย์สุจริต วิสัยทัศน์กว้างไกล กล้าคิด พูดและทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงามซึ่งเป็นลักษณะหรือคุณสมบัติของบุคคลที่มีภาวะผู้นำ มีอยู่ในหัวหน้าพรรคการเมืองพรรคใดก็ตาม พรรคนั้นจักได้รับการยอมรับอย่างจริงใจจากประชาชนในวันเลือกตั้งการยอมรับด้วยความจริงใจก็จะกลายเป็นคะแนนเสียงที่มอบให้ด้วยความศรัทธาในหัวหน้าพรรค 3. **เป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี** ประชาชนที่มองเห็นอย่างเข้าใจในกระบวนการจัดตั้งรัฐบาลตามระบบการเมืองในระบอบประชาธิปไตยย่อมสนับสนุนพรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่มีชื่อเสียงดี เพราะคาดหวังว่าพรรคการเมืองขนาดใหญ่มีโอกาสที่จะทำงานในฝ่ายรัฐบาลและสามารถหยิบยกนโยบายที่เสนอไว้ในคราวหาเสียงขึ้นมาปฏิบัติให้เกิดผลได้ องค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองข้อนี้ทำให้เกิดประสิทธิภาพที่มั่นคงยั่งยืนทางการเมืองได้ และ 4. **เป็นพรรคการเมืองที่มีผู้มีสิทธิ์เลือกตั้งชื่นชอบ** ประชาชนชื่นชอบพรรคการเมืองไหนจะคอยติดตามความเคลื่อนไหวของพรรคการเมืองที่เป็นขวัญใจตนและคอยส่งเสริมพรรคและนักการเมืองในสังกัดให้มีโอกาสทำงานทางการเมืองหากยังไม่เปลี่ยนใจเสียก่อน ความชื่นชอบนี้จะแปรสภาพเป็นคะแนนเสียงให้แก่พรรคและนักการเมืองในสังกัด กล่าวได้ว่า นี่คือองค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่คำนวณความมั่นคงให้แก่การเมืองไทย

**- การพัฒนาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหวัตถุธรรม 4 ประการ คือ ทาน (โอบอ้อมอารีย์) ปิยวาจา (วจีซื่อตรง) อตถจริยา (สงเคราะห์ประชาชน) สมานัตตา (วางตนดีเสมอต้นเสมอปลาย)** การพัฒนาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหวัตถุธรรม 4 ประการ คือ ทาน (โอบอ้อมอารีย์) ปิยวาจา (วจีซื่อตรง) อตถจริยา (สงเคราะห์ประชาชน) สมานัตตา (วางตนดีเสมอต้นเสมอปลาย) มีดังต่อไปนี้ 1. **เป็นพรรคการเมืองที่มีนโยบายและผลงานดี** องค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่ว่าด้วย “พรรคการเมืองที่มีนโยบายและผลงานดี” เมื่อพัฒนาโดยบูรณาการด้วยสังคหวัตถุธรรม จะมีลักษณะเป็น “นโยบายตอบสนองความต้องการของคนส่วนมาก” เน้นการให้ความสำคัญแก่ประโยชน์ของประชาชน 2. **เป็นพรรคการเมืองที่หัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ดี** องค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่ว่าด้วย “พรรคการเมืองที่หัวหน้าพรรค

มีภาพลักษณ์ดี” เมื่อพัฒนาโดยบูรณาการด้วยสังคหวัตถุธรรม จะมีลักษณะเป็น “หัวหน้าพรรคและพลพรรคเจรจา มีสัจจะน่าเชื่อถือ” เน้นและมุ่งการมีคุณสมบัติที่ดีทางธรรมของผู้นำและนักการเมืองในสังกัดไม่ใช่เฉพาะหัวหน้าพรรคเท่านั้น **3. พรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี** องค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่ว่าด้วย “พรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี” เมื่อพัฒนาโดยบูรณาการด้วยสังคหวัตถุธรรม จะมีลักษณะเป็น “พรรคการเมืองที่มีชื่อเสียงทางสุจริตที่ประชาชนมองเห็นและรับรู้ได้” เน้นและมุ่งที่ชื่อเสียงกิตติศัพท์ทางคุณธรรมของพรรคการเมืองที่ประชาชนสามารถสัมผัสและรับรู้ได้ไม่เน้นที่ขนาดของพรรคจะเล็กหรือใหญ่ไม่สำคัญ และ **4. พรรคการเมืองที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ** องค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่ว่าด้วย “พรรคการเมืองที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ” เมื่อพัฒนาโดยบูรณาการด้วยสังคหวัตถุธรรม จะมีลักษณะเป็น “พรรคการเมืองที่เข้าถึงประชาชนและประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย” เน้นและมุ่งการทำสังคมสงเคราะห์และการทำประโยชน์แก่ประชาชนอันเป็นการเข้าหาหรือเข้าถึงประชาชนโดยตรงและในทางกลับกันประชาชนก็สามารถเข้าหานักการเมืองได้โดยง่าย ทำให้ไม่มีช่องว่างระหว่างนักการเมืองกับประชาชนซึ่งเป็นผลดีแก่การบริหารบ้านเมือง

### อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

สภาพทั่วไปของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร คือ การที่นโยบายและผลงานที่ดีของพรรคตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนได้ หัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ดีคือมีความซื่อสัตย์ วิสัยทัศน์ก้าวหน้า และกล้าหาญทางจริยธรรม พรรคเป็นพรรคใหญ่และชื่อเสียงดีที่ทำให้ประชาชนหวังว่าพรรคจะได้เป็นรัฐบาล และการที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ สภาพการณ์อย่างนี้พรรคสมควรที่จะจัดตั้งสมาคมเพื่ออาศัยบุคคลเหล่านี้ทำกิจกรรมสร้างสรรค์ทางการเมืองและสังคมสงเคราะห์ การดำเนินการอย่างนี้จักสร้างชื่อเสียงให้แก่พรรคสอดคล้องกับ **พล ไกรสินธุ์** ที่วิจัยเรื่อง “อิทธิพลที่มีต่อการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตามรัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2540 : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดหนองคาย” พบว่า สื่อมีอิทธิพลชั้นนำประชาชนเกี่ยวกับพรรคการเมือง ในชนบทบุคคลที่มีส่วนชี้นำสูงสุดในการลงคะแนนคือตนเอง เหตุผลสำคัญที่สุดในการตัดสินใจคือการดูที่ตัวบุคคลว่า เคยทำประโยชน์ให้ท้องถิ่นหรือไม่ และการจะตัดสินใจเลือกใครขึ้นอยู่กับพรรคพวกเพื่อนฝูง (พล ไกรสินธุ์, 2557: 40) สอดคล้องกับ **ศิริพงษ์ ทรงวิทยารธรรม** ที่วิจัยเรื่อง “อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่อพฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง : ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานครในเขตดอนเมือง” พบว่า การได้รับสื่อสิ่งพิมพ์การหาเสียงและความสนใจข่าวสารทางการเมือง มีผลต่อการใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชน เหตุผลที่ใช้สิทธิเลือกตั้งคือสนับสนุนผู้สมัครที่ตนชอบเพราะเป็นบุคคลมีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับ มีผลงานในพื้นที่ และมีน้ำใจเยียมเยียนสม่าเสมอ (ศิริพงษ์ ทรงวิทยารธรรม, 2557: ก) สอดคล้องกับ **เฟื่องทิพย์ ชัยโฉม** ที่วิจัยเรื่อง “การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ 6 มกราคม 2544 : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้งที่ 18 (เขตวังทองหลาง) กรุงเทพมหานคร” พบว่า



ประชาชนเห็นว่าการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นสิทธิและหน้าที่และคำนึงถึงพรรคและผู้สมัครที่ตนชื่นชอบ (เฟื่องทิพย์ ชัยโฉม, 2559: 235)

องค์ประกอบของอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานคร คือ การที่พรรคการเมืองสร้างนโยบายที่ถูกต้องใจประชาชนและมีผลงานที่ดี เนื่องจากการมีนโยบายดีจึงทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นว่า พรรคดำเนินการทางการเมืองเพื่อประชาชนและประเทศชาติย่อมจักสนับสนุนเต็มที่ การที่หัวหน้าพรรคจักมีภาพลักษณ์ดีนั้น พรรคต้องคัดเลือกผู้เป็นหัวหน้าพรรคมีเช่นนั้นความนิยมที่มีต่อพรรคจะลดน้อยลง คำว่า “ภาพลักษณ์ที่ดี” มิได้หมายถึงเพียงรูปร่างหน้าตาของหัวหน้าพรรคแต่หมายถึงภาพลักษณ์ของความเป็นคนดีซึ่งสะท้อนถึงพรรคว่า มีภาพลักษณ์ของการเป็นองค์กรที่ดีด้วย คือ หมายความว่า ทุกสิ่งที่เกี่ยวข้องกับหัวหน้าพรรคย่อมเป็นสิ่งดีซึ่งจักทำให้พรรคได้ความนิยม การเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี เป็นเรื่องที่ผู้บริหารพรรคต้องดำเนินการให้พรรคเติบโตเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และรักษาชื่อเสียงที่ดีไว้ให้คงอยู่อย่างสง่างามโดยไม่แยกเป็นพรรคอื่น เมื่อเป็นอย่างนี้จะทำให้ระบบพรรคการเมืองเข้มแข็งเหมือนประเทศที่เจริญแล้ว

สำหรับการเป็นพรรคการเมืองที่มีผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบนั้น พรรคต้องเปิดโอกาสให้ผู้ชื่นชอบพรรคได้เข้ามาร่วมรับผิดชอบและบริหารพรรคแบบบริพัตรมหาชน สอดคล้องกับ **สุจิต บุญบงการ** ที่วิจัยเรื่อง “แบบแผนพฤติกรรมพรรคการเมืองลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทยในการเลือกตั้ง” พบว่าคนไทยลงคะแนนเสียงเลือกตั้งด้วยสำนึกว่า เป็นหน้าที่มากกว่าเพื่อแสดงออกซึ่งความต้องการจะเปลี่ยนแปลงหรือควบคุมรัฐบาล ผู้มีการศึกษาและอยู่ในกรุงเทพมหานครเลือกตั้งโดยพิจารณาพรรคและนโยบาย ส่วนคนชนบทนิยมเลือกตั้งโดยพิจารณาตัวบุคคล ดังนั้น การเลือกตั้งในกรุงเทพมหานครชื่อเสียงพรรคจึงมีความสำคัญ ส่วนในชนบทผู้มีสิทธิมีความสำคัญโดยพรรคแทบไม่มีความหมายในการเลือกตั้งในพื้นที่ที่เป็นชนบท (สุจิต บุญบงการ, 2561: 54) สอดคล้องกับ **ชุดิมา ศิริเมธาวี** ที่วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดลพบุรี : ศึกษาในช่วงเวลาปี พ.ศ. 2560” พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสูงสุด คือ คุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง (ชุดิมา ศิริเมธาวี, 2560: 40-46) สอดคล้องกับ **พันธุ์ทิพา อัครธีรณัย** ที่วิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก : ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ. 2559” พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อของประชาชนชาวจังหวัดนครนายกมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัดนครนายก (พันธุ์ทิพา อัครธีรณัย, 2559)

การพัฒนาองค์ประกอบอิทธิพลพรรคการเมืองที่มีผลต่อการตัดสินใจของประชาชนในการเลือกตั้งทั่วไปในเขตกรุงเทพมหานครโดยบูรณาการด้วยหลักสังคหัตถุธรรม คือ ทาน (การโอบอ้อมอารีย์) ปิยวาจา (วจีซื่อตรง) อตถจริยา (สงเคราะห์ประชาชน) และสมานัตตตา (วางตนดีเสมอต้นเสมอปลาย) 1) ด้านการเป็นพรรคการเมืองที่มีนโยบายและผลงานดี ก่อให้เกิดการกำหนดนโยบายและสร้างผลงานที่เอื้อประโยชน์แก่ประชาชนและบ้านเมืองเป็นหลัก 2) ด้านการเป็นพรรคการเมือง

ที่หัวหน้าพรรคมีภาพลักษณ์ดี ก่อให้เกิดการกำหนดคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของหัวหน้าพรรค เช่น การเจรจาซื้อขายตรงไปตรงมาไม่เจรจาซ่อนเร้นผลประโยชน์ 3) ด้านการเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่และมีชื่อเสียงดี ก่อให้เกิดการกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน 4) ด้านการเป็นพรรคการเมืองที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งชื่นชอบ ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ สอดคล้องกับ พระโสภณ โสภโณ (ทองสม) ที่วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคา อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา” พบว่า ชุมชนวัดใหม่ทุ่งคาเป็นชุมชนที่ขาดความสงบสุข เมื่อนำหลักสังคหวัตถุธรรมมาเสริมการแก้ปัญหาของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคาแล้วประสบผลสำเร็จ (พระโสภณ โสภโณ (ทองสม), 2563: 16) สอดคล้องกับ พระครูสถิตวิธานวัตร ที่วิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมสำหรับการบริหารการพัฒนาชุมชนของผู้นำชุมชนในอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า เมื่อผู้นำชุมชนปฏิบัติหน้าที่ตามหลักสังคหวัตถุธรรมความสำเร็จและความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงานย่อมบังเกิดขึ้นแก่ทุกฝ่าย (พระครูสถิตวิธานวัตร, 2562: 25-43) และสอดคล้องกับ สิทธิพร เกษจ้อย และคณะ ที่วิจัยเรื่อง “การประยุกต์ใช้หลักธรรมสังคหวัตถุธรรมในการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุบ้านหนองเม็ก ตำบลสาวะถี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น” พบว่า การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุธรรมในการดำเนินชีวิตของผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขในการดำเนินชีวิตและมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น (สิทธิพร เกษจ้อย และคณะ, 2563: 2-9)

## ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

### ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) พรรคการเมืองควรมีการกำหนดนโยบายของพรรคที่เอื้ออำนวยหรือส่งเสริมการสนองตอบความต้องการของประเทศชาติและประชาชนให้มากที่สุด
- 2) พรรคการเมืองควรมีนโยบายกำหนดคุณลักษณะนักการเมืองต้นแบบที่ก่อให้เกิดศรัทธา ความเชื่อมั่น และความเชื่อถือของประชาชน
- 3) พรรคการเมือง หน่วยงานภาครัฐ และประชาชนควรส่งเสริมและสนับสนุนนักการเมืองที่สร้างผลงานตามแนวทางของหลักการบริหารจัดการที่ดีและตามหลักการที่ดีทางศาสนา

### ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาการเสริมสร้างทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยตามแนวพุทธสันติวิธี
- 2) ควรศึกษาอิทธิพลการเมืองที่มีผลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย
- 3) ควรศึกษาการบูรณาการอิทธิพลพรรคการเมืองด้วยหลักพุทธสันติในพระพุทธศาสนาเถรวาท

## เอกสารอ้างอิง (References)

- ชุตินา ศิริเมธาวี. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจังหวัด  
ลพบุรี : ศึกษาในช่วงปี พ.ศ.2560. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาสื่อสาร  
การเมืองวิทยาลัยสื่อสารการเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกริก.
- ฐปนรรต พรหมอินทร์. (2545). กระบวนการเลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้ง  
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดสุพรรณบุรี. กรุงเทพฯ : อักษรโสภณ.
- พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. (2544). ศาสตร์แห่งการวิจัยทางการเมืองและสังคม. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ :  
สมาคมรัฐศาสตร์แห่งประเทศไทยและสำนักพิมพ์วิถีไทย.
- พระครูสถิตวิธานวัตร. (2562). “การบูรณาการหลักพุทธธรรมสำหรับการบริหารการพัฒนาชุมชน  
ของผู้นำชุมชนในอำเภอปะคำ จังหวัดบุรีรัมย์”. วารสารการศึกษาและสังคมที่ยั่งยืน. ปี  
ที่ 1 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2562) : 25-43.
- พระโสภณ โสภโณ (ทองสม). (2563). “การประยุกต์ใช้หลักสังคหวัตถุ 4 เพื่อเสริมสร้างความ  
เข้มแข็งของชุมชนวัดใหม่ทุ่งคา อำเภอรัตนภูมิ จังหวัดสงขลา”. วารสารมหาจุฬานาครทร  
รศน์. ปีที่ 7 ฉบับที่ 3 (มีนาคม 2563) : 16-25.
- พล ไกรสินธ์. (2557). อิทธิพลที่มีต่อการใช้สิทธิการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตาม  
รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 : ศึกษาเฉพาะกรณี จังหวัดหนองคาย. วิทยานิพนธ์  
ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พันธุ์ทิพา อัครธีรน้อย. (2559). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน  
ราษฎร จังหวัดนครนายก : ศึกษาในช่วงเวลา พ.ศ.2559. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรดุษฎี  
บัณฑิต สาขาวิชาสื่อสารการเมือง วิทยาลัยสื่อสารการเมือง. บัณฑิตวิทยาลัย :  
มหาวิทยาลัยเกริก.
- เฟื่องทิพย์ ชัยโฉม. (2559). การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เมื่อ 6 มกราคม 2544 : ศึกษา  
เฉพาะกรณีเขตเลือกตั้งที่ 18 (เขตวังทองหลาง) กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์  
ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศิริพงษ์ ทรงวิทยารธรรม. (2557). อิทธิพลของสื่อสิ่งพิมพ์ต่อพฤติกรรมทางการเมืองเลือกตั้ง :  
ศึกษาเฉพาะกรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร ในเขตดอนเมือง.  
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย  
รามคำแหง.
- สิทธิพร เกษจ้อย และคณะ. (2563). “การประยุกต์ใช้หลักธรรมสังคหวัตถุ 4 ในการดำเนิน  
ชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุบ้านหนองเม็ก ตำบลสาวะถี อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัด  
ขอนแก่น”. วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน  
2563) : 2-9.
- สุจิต บุญบงการ. (2561). พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของคนไทย. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสรี วงษ์มณฑา. (2550). **BRANDING นักการเมือง**. กรุงเทพฯ : ฐานบุ๊คส์.

Denzin, Norman K. and Yvonne S. Lincoln. (2000). **Handbook of Qualitative Research**. Thousand Oaks, Calif : Sage Publications.

Silverman. D. (2000). **Doing Qualitative Research: A Practical Handbook**. London: Sange.